

Метадані за індикатором досягнення Цілей сталого розвитку 6.1.1

Ціль 6. Чиста вода та належні санітарні умови

Завдання 1. Забезпечення доступу населення до послуг з централізованого питного водопостачання належної якості

Індикатор 1. Питна вода, яка відповідає державним санітарним нормам і правилам за типами показників, відсотків нестандартних проб:

для мікробіологічних показників: міські водопроводи, сільські водопроводи, нецентралізоване водопостачання;

для санітарно-хімічних показників: міські водопроводи, сільські водопроводи, нецентралізоване водопостачання;

для радіаційних показників: міські водопроводи, сільські водопроводи, нецентралізоване водопостачання (*індикатор ЦСР 6.1.1*)

1. Інституційна інформація

1.1. Організація

Міністерство охорони здоров'я України (МОЗ).

2. Основні визначення і поняття

2.1. Визначення

Питна вода з централізованого або джерел нецентралізованого питного водопостачання, яка не відповідає державним санітарним нормам і правилам за мікробіологічними, санітарно-хімічними та радіаційними показниками – це відношення кількості досліджених проб води питної, що не відповідає нормативам за відповідний період, до загальної кількості досліджених проб води питної, що була відібрана на дослідження з централізованого або джерел нецентралізованого водопостачання за аналогічний відповідний період, виражене у відсотках.

2.2. Поняття

Питна вода, призначена для споживання людиною, повинна відповідати таким гігієнічним вимогам: бути безпечною в епідемічному та радіаційному відношенні, мати сприятливі органолептичні властивості та нешкідливий хімічний склад.

Вода питна, призначена для споживання людиною (питна вода) – вода, склад якої за органолептичними, фізико-хімічними, мікробіологічними, паразитологічними та радіаційними показниками відповідає вимогам державних стандартів та санітарного законодавства (з водопроводу – водопровідна, фасована, з бюветів, пунктів розливу, шахтних колодязів та каптажів джерел), призначена для забезпечення фізіологічних, санітарно-гігієнічних, побутових та господарських потреб населення, а також для виробництва продукції, що потребує використання питної води.

Мікробіологічні показники – показники епідемічної безпеки питної води, перевищення яких може призвести до виникнення інфекційних хвороб у людини.

Органолептичні показники (запах, смак і присмак, забарвленість, каламутність) – фізичні властивості питної води, що сприймаються органами чуття.

Радіаційні показники – показники, що характеризують властивість води, зумовлену наявністю радіонуклідів.

Санітарно-токсикологічні показники – хімічні показники, що нормуються за санітарно-токсикологічною ознакою шкідливості.

Фізико-хімічні показники – фізичні чи хімічні показники, що нормуються за загальносанітарною чи органолептичною ознакою шкідливості.

3. Методологія

Державні санітарні норми та правила "Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною" (ДСанПіН 2.2.4-171-10), затверджені наказом МОЗ України від 12.05.2010 № 400, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 1 липня 2010 р. за №452/17747, обов'язкові для виконання органами виконавчої влади, місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями незалежно від форми власності та підпорядкування, діяльність яких пов'язана з проектуванням, будівництвом та експлуатацією систем питного водопостачання, виробництвом та обігом питних вод, наглядом і контролем у сфері питного водопостачання населення, та громадянами.

Безпечність та якість питної води за мікробіологічними показниками повинна відповідати гігієнічним нормативам, наведеним у додатку 1 ДСанПіН 2.2.4-171-10.

Безпечність та якість питної води за санітарно-хімічними (органолептичними, фізико-хімічними та санітарно-токсикологічними) показниками повинна відповідати гігієнічним нормативам, наведеним у додатку 2 ДСанПіН 2.2.4-171-10.

Вміст у питній воді шкідливих речовин, не зазначених у Санітарних нормах, не повинен перевищувати їх граничнодопустимих концентрацій (ГДК), визначених санітарними нормами для поверхневих вод.

Під час гігієнічної оцінки радіаційної безпечності питної води у місцях водозаборів поверхневих та підземних джерел питного водопостачання попередньо визначаються питомі сумарні альфа- і бета-активності за показниками, наведеними у таблиці 1 додатка 3 ДСанПіН 2.2.4-171-10. У разі встановлення перевищення одного або обох показників проводяться радіологічні дослідження питної води за радіаційними показниками, наведеними у таблиці 2 додатка 3.

Орієнтовний перелік методик та стандартів визначення показників безпечності та якості питної води наведено у додатку 5 ДСанПіН 2.2.4-171-10.

Для визначення показників безпечності та якості питної води можуть також використовуватись інші атестовані методики та стандарти.

3.1. Розрахунок

Питна вода з централізованого або джерел нецентралізованого питного водопостачання, яка не відповідає державним санітарним нормам і правилам за мікробіологічними, санітарно-хімічними та радіаційними показниками, розраховується як відношення кількості досліджених проб води питної, що не відповідає нормативам за відповідний період, до загальної кількості досліджених проб води питної, що була відібрана на дослідження з джерел централізованого або нецентралізованого водопостачання за аналогічний відповідний період, помножене на 100.

Чисельник – кількість досліджених проб води питної, що не відповідає нормативам за відповідний період звітного року.

Знаменник – загальна кількість досліджених проб води питної, що була відібрана на дослідження з централізованого або джерел нецентралізованого водопостачання за відповідний період звітного року.

3.2. Дезагрегування

У цілому по Україні.

За типами показників (мікробіологічні, санітарно-хімічні, радіаційні).

За регіонами.

За типом водопроводу (сільські водопроводи/міські водопроводи).

За типом джерела водопостачання (централізоване/нецентралізоване).

4. Джерела даних

Лабораторні дослідження, проведені центрами контролю та профілактики хвороб МОЗ України (ЦКПХ МОЗ).

Інструментарій: галузева статистична звітна форма № 40-здоров "Звіт про роботу санітарно-епідеміологічної (дезінфекційної, протичумної) станції", затверджена наказом МОЗ України від 04.04.2001 № 132 (далі – форма № 40-здоров), та таблиці щодо факторів середовища життєдіяльності, що впливають на стан здоров'я людини.

5. Доступність даних

Національна доповідь "Про якість питної води та стан питного водопостачання в Україні".

Національна доповідь "Про стан навколишнього середовища в Україні".

6. Календар

6.1. Збір даних

Збір даних здійснюється ЦКПХ МОЗ протягом року відповідно до плану роботи, у ході розгляду заявок та скарг.

Форма № 40-здоров та таблиці щодо факторів середовища життєдіяльності, що впливають на стан здоров'я людини заповнюються з періодичністю один раз на рік.

Термін подання форми № 40-здоров респондентами – не пізніше 20 лютого після звітного року.

Результати поширюються у квітні після звітного року.

6.2. Терміни поширення даних

Щорічно формується Національна доповідь "Про якість питної води та стан питного водопостачання в Україні", яка оприлюднюється відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 29.04.2004 № 576 на офіційному вебсайті Мінрозвитку.

Щорічно формується Національна доповідь "Про стан навколишнього середовища в Україні" на виконання постанови Кабінету Міністрів України від 07.02.1992 № 61 "Про забезпечення підготовки Національної доповіді про стан навколишнього природного середовища в Україні", яка формується та оприлюднюється на офіційному вебсайті Міндовкілля.

Звіт щодо прогресу впровадження Протоколу про воду і здоров'я в Україні формується один раз на три роки Міндовкілля та подається до Секретаріату Протоколу про воду та здоров'я до

Конвенції про охорону та використання транскордонних водотоків і міжнародних озер, що координується спільно ЄЕК ООН-ВООЗ. Звіт публікується на офіційному вебсайті Міндовкілля.

Протокол про воду і здоров'я до Конвенції про охорону та використання транскордонних водотоків та міжнародних озер 1992 року ратифіковано Законом України від 09.07.2003 № 1066-IV "Про ратифікацію Протоколу про воду та здоров'я до Конвенції про охорону та використання транскордонних водотоків та міжнародних озер 1992 року".

6.3. Виробництво даних

МОЗ.

ДУ "Центр громадського здоров'я МОЗ України".

ЦКПХ МОЗ.

6.4. Поширення даних

МОЗ.

ДУ "Центр громадського здоров'я МОЗ України".

ЦКПХ МОЗ.

7. Посилання

Державні санітарні норми та правила "Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною" (ДСанПіН 2.2.4-171-10), затверджені наказом МОЗ України від 12.05.2010 № 400, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 1 липня 2010 р. за № 452/17747: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0452-10/>.